

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

نام درس: مبانی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	کد درس: ۴۱۴۰۰۱
مقطع تحصیلی: دانشجویان کارشناسی ارشد آموزش بهداشت	رشته تحصیلی: آموزش بهداشت
گروه آموزشی: آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت	پیش نیاز: ندارد
تعداد واحد: ۲	محل برگزاری: دانشکده بهداشت
روز و ساعت برگزاری: سه شنبه ۸-۱۰	مسئول درس: دکتر نوشین پیمان
طراحی اولیه ☒ بازنگری ☐	
هدف کلی درس: آشنایی با مبانی نظری، مفاهیم اساسی، تاریخچه، اصول، اهداف، رویکردها، عرصه های فعالیت و مبانی اخلاق حرفه ای در آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، مقدمات آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت می باشد. شرح درس: در این درس فراگیران با حرفه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، مبانی نظری و مفاهیم و مباحث اساسی، کاربردها و عرصه های مداخله آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در جامعه آشنا می شوند.	
اهداف اختصاصی دوره: انشاالله دانشجویان پس از پایان کلاس قادر خواهند بود: ۱- سلامتی و ابعاد آن را با توجه به مباحث مطرح شده در کلاس بطور کامل تعریف نماید. ۲- تاریخچه بهداشت، PHC و چگونگی شکل گیری سازمانهای بین المللی بهداشت را که بطور مستقیم و غیر مستقیم با سلامت در ارتباط هستند، را شرح دهد. ۳- سازمانها، صندوق ها و برنامه های وابسته به سیستم ملل متحد که بیشترین سهم را در توسعه سلامت در ایران داشته اند، را شرح دهد. ۴- تاریخچه آموزش بهداشت را در ایران و جهان بطور کامل بیان نماید. ۵- تعاریف و مفاهیم آموزش بهداشت را از دیدگاههای مختلف تحلیل نماید. ۶- دامنه و اهمیت آموزش بهداشت را بر اساس مباحث کلاسی، مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد.	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

۷- رویکرد جدید آموزش بهداشت در مراقبتهای اولیه بهداشتی را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و بر اساس مباحث مطرح شده در کلاس دلایل لزوم آن را شرح دهد.

۸- ویژگیهای رویکرد جدید را بطور کامل شرح داده و در هر مورد دلایل لازم را بیان نماید.

۹- نقش ها، وظایف و مسئولیتهای حرفه ای آموزش بهداشت را براساس مباحث مطرح شده شرح دهد.

۱۰- مبانی اخلاق حرفه ای در آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت را براساس مباحث مطرح شده شرح دهد.

۱۱- برنامه آموزش بهداشت را بر اساس نحوه عملکرد و زمینه فعالیت طبقه بندی کرده و در هر مورد با ذکر مثال، توضیحات لازم را بیان نماید.

۱۲- انواع اقدامات در زمینه های آموزش بهداشت را شرح داده و در هر مورد با ذکر مثال، توضیحات لازم را بیان نماید.

۱۳- نقش آموزش بهداشت و ارتقا سلامت را در علوم بهداشتی شرح داده و اهمیت آن را تحلیل نماید.

۱۴- نقش کاربردی آموزش بهداشت را در تغییر رفتار و ارتقاء سلامت جامعه را بر اساس مباحث مطرح شده بیان نماید.

جدول ترتیب ارائه محتوای آموزشی در طول دوره

جلسه	رئوس مطالب
اول	پیش آزمون - سلامتی و ابعاد آن
دوم	تاریخچه بهداشت، PHC و چگونگی شکل گیری سازمانهای بین المللی بهداشت را که بطور مستقیم و غیر مستقیم با سلامت در ارتباط هستند
سوم	سازمانها، صندوق ها و برنامه های وابسته به سیستم ملل متحد که بیشترین سهم را در توسعه سلامت در ایران داشته اند
چهارم	تاریخچه آموزش بهداشت را در ایران و جهان
پنجم	تعاریف و مفاهیم آموزش بهداشت را از دیدگاههای مختلف
ششم	دامنه و اهمیت آموزش بهداشت
هفتم	رویکرد جدید آموزش بهداشت در مراقبتهای اولیه بهداشتی و دلایل لزوم آن
هشتم	ویژگیهای رویکرد جدید
نهم	نقش ها، وظایف و مسئولیتهای حرفه ای آموزش بهداشت

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

دهم	مبانی اخلاق حرفه ای در آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت
یازدهم	طبقه بندی برنامه آموزش بهداشت را بر اساس نحوه عملکرد و زمینه فعالیت
دوازدهم	شرح انواع اقدامات در زمینه برنامه های آموزش بهداشت
سیزدهم	نقش کاربردی آموزش بهداشت در تغییر رفتار و ارتقاء سلامت جامعه را بر اساس مباحث مطرح شده
چهاردهم	ارائه مقاله در زمینه نقش کاربردی آموزش بهداشت در تغییر رفتار و ارتقاء سلامت جامعه
پانزدهم	ارائه مقاله در زمینه نقش کاربردی آموزش بهداشت در تغییر رفتار و ارتقاء سلامت جامعه
شانزدهم	ارائه مقاله در زمینه نقش کاربردی آموزش بهداشت در تغییر رفتار و ارتقاء سلامت جامعه
هفدهم	جمع بندی کلاس
روش های آموزشی (نحوه ارائه درس): سخنرانی ، پرسش و پاسخ ، بحث گروهی	
وسایل آموزشی: دیتا پروژکتور و کامپیوتر	
وظایف و تکالیف دانشجو:	
• حضور به موقع در کلاس درس • آمادگی پاسخ به سئوالات شفاهی مطرح شده در ابتدای هر جلسه از مطالب جلسه قبل • مشارکت در بحثهای کلاسی • تهیه و ارائه کار عملی در کلاس درس • آزمون کتبی پایان ترم (سئوالات چند گزینه ای، تشریحی،.....)	
روش های ارزیابی دانشجو (لطفا سهم هر روش بر حسب درصد نوشته شود):	
• انجام پیش آزمون • پرسش و پاسخ شفاهی در ابتدای هر جلسه از مطالب مطرح شده در جلسه قبل و در طی کلاس • ارائه کار عملی در کلاس درس • آزمون کتبی پایان ترم (سئوالات چند گزینه ای، تشریحی،.....)	
روش های ارزیابی در طول دوره: انجام کوئیز و فعالیتهای کلاسی	
روش های ارزیابی در انتهای دوره: آزمون کتبی	
منابع اصلی درس:	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

- ۱- کریمی، یوسف. نگرش و تغییر نگرش. چاپ اول، پاییز ۱۳۷۹. موسسه نشر و ویرایش، پاییز ۱۳۷۹.
- ۲- گراف، جودیت. الدر، جان. میلز، الیزابت. برقراری ارتباط برای سلامت و تغییر رفتار. مترجمین: دکتر محمد پوراسلامی و همکاران. ناشر: گروه مدیریت برنامه های آموزش سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. تابستان ۱۳۸۱.
- ۳- محسنی، منوچهر. آموزش بهداشت. انتشارات کتابخانه طهوری. تهران ۱۳۷۵.
- ۴- رامانداران، ل. دارمالینگام، ت. آموزش بهداشت. ترجمه: دکتر فروغ شفیعی، اذن ا... آذرگش. انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۰.
- ۵- کارن گلانز، فرانسیس. مارکوس لوئیز، باربارا. رفتار بهداشتی و آموزش بهداشت. تئوری، پژوهش و عملکرد. ترجمه: دکتر فروغ شفیعی. انتشارات لادن. جلد اول.
- ۶- سیف، علی اکبر. تغییر رفتار و رفتار درمانی: نظریه ها و روشها. چاپ سوم. تهران: نشر دوران، ۱۳۷۷.
- ۷- تونز، کیت. تیلفورد، سیلویا. رویینسون، یون کلی. آموزش بهداشت - کارآیی و اثربخشی آن. ترجمه: دکتر فرشته فرزین پور. ناشر: سلاله نیکان. چاپ دوم. ۱۳۷۸. صفحه ۷۰.
- ۸- حلم سرشت. پریش، آموزش بهداشت و اولویت های بهداشتی جهت آموزش. چاپ دوم، تهران: چهر، ۱۳۸۱.
- حکمت: سیمین، آموزش برای بهداشت، چاپ اول، تهران: چهر، ۱۳۷۱ -۹. پارسی نیا: سعید،
- ۱۰- احدیان. محمد، مقدمات تکنولوژی آموزش، چاپ بیست و پنجم، نشر بشری، ۱۳۸۲
- چاپ دوم. انتشارات ارجمند. ۱۳۸۵ کتاب جامع بهداشت عمومی ۱۱- حاتمی، حسین و همکاران
۱۳۸۴. ۱۲- شجاعی تهرانی. حسین. درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی کلیات خدمات بهداشتی. ۴ جلد.
- ۱۳- صفاری، محسن. شجاعی زاده، داوود. اصول و مبانی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت. انتشارات سماط. چاپ اول. ۱۳۸۷
- ۱۴- محمدی، ناصر. رفیعی فر، شهرام و همکاران. آموزش سلامت (آشنایی با مفاهیم پایه). جلد اول. نشر: مهر داوش. چاپ اول. ۱۳۸۴
- ۱۵- محمدی، ناصر. رفیعی فر، شهرام و همکاران. آموزش سلامت (آشنایی با مفاهیم کاربردی). جلد دوم و سوم. نشر: مهر داوش. چاپ اول. ۱۳۸۴
- ۱۶- هاشمیان، معصومه. آموزش بهداشت و ارتباطات. نشر: اندیشه رفیع. ۱۳۸۴
- ۱۷- باقیانی مقدم، محمد حسین. آموزش بهداشت و ارتباطات و تکنولوژی آموزشی بر اساس سر فصل آموزش بهداشت و ارتباطات رشته های علوم بهداشتی. نشر: چراغ دانش با همکاری شبیم دانش. ۱۳۸۳
- ۱۸- محمدی کشاورز، نسترن. آموزش بهداشت و تکنولوژی آموزشی. نشر: دیبا گران ۱۳۸۳
- 19-Naidoo J, Wills J. Health promotion. Foundation for practice. 2nd ed. Edinburgh: Bailliere Tindall. 2000.
- 20- Green LW, Kreuter MW. Health promotion planning. An educational and environmental approach. 2nd ed. London: Mayfield Publishing Co, 1991.
- 21-Butler, J.Thomas. Principles of Health Education and Health promotion. Third edition. Wadsworth. Thomson. Learning. 2000.
- 22-Ewles, Linda and Simnett, Ina. Cert. Ed. Promoting Health: A Practical Guide. Amazon.co.uk. 2003

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

23-Ewles, Linda. Key Topics in Public Health: Essential Briefings on Prevention and Health Promotion. Amazon.co.uk. 24 May 2005.

24-Seedhouse, David. Health: the foundations for achievement. 2nd edition. Amazon.co.uk. 2001

25-Sampson Katz, Jeanne. Peberdy, Alyson. Douglas, Jenny. Promoting Health: Knowledge and Practice, Amazon.co.uk. 2001.

26-Read, Donald A. Health education: a cognitive-behavioral approach. Jones and Bartlett Publishers.. 1997. Copyright 2009.

27-Joy Higgs, Angie Titchen. Professional Practice in Health, Education and the Creative Arts. Wiley-Blackwell. July 2001, 304 pages

28-Hornik, Robert C. Public Health Communication: Evidence for Behavior Change. Amazon.co.uk. 2002.

29-Cottrell, Randell. James T. Irvin. James F. McKenzie. Principles and foundations of health promotion and education. Pearson. 2009.

30-Rollnick, Stephen. Miller, William R. Butler, Christopher c. Motivational interviewing in health care: helping patients change behavior. Guilford press. 2008

31-Lopez, Shane j. and Snyder C.R. Positive psychological assessment. (A handbook of models and measures). Washington DC, US: American psychological association. 2003.

32-Miller, William R. and Rollnick, Stephen. Motivational Interviewing: Preparing People for Change Guilford Press, 2002.

33-Schiavo, Renata. Health Communication: From Theory to Practice. New York, NY: Jossey-Bass. 2007. 464p.

34-Buck, Martin; Inman, Sally; Tandy, Miles. Enhancing Personal, Social and Health Education: Challenging Practice, Changing Worlds. Routledge, UK. 2003

35-Keyser, Bette. Morrow, Marilyn. Practicing the application of health education skills and competencies. Jones & Bartlett Publishers, 1997.

موفق باشید

دکتر پیمان